

การศึกษาเชิงวิเคราะห์ศิลปะ ระดอทางภาษา

นางสาวสุภาพรรณ จารุเทวินทร์

003669

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

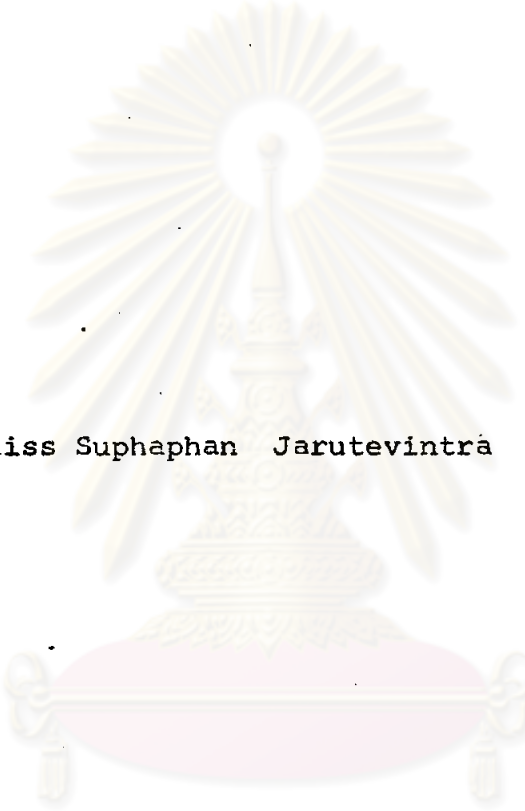
แผนกวิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

117334834

AN ANALYTICAL STUDY OF THE LANGUAGE USED IN
LILIT PHRA LOW

Miss Suphaphan Jarutevintra

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Esquirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Thai Language

Graduate School

Chulalongkorn University

1977

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณบดี

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....
.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ วิชรี รมยะนันท์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แยมันดดา)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คมคาย นิลประภัสสร)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แยมันดดา

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ผลผลิตพระลอทางภาษา
โดย นางสาวสุภาพรรณ จารุเทวินทร์
แผนกวิชา ภาษาไทย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลิลิตพระลอทางภาษา

ชื่อ

นางสาวสุภาพรณ จารุเทวินทร์

แผนกวิชา

ภาษาไทย

ปีการศึกษา

2519

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาลิลิตพระลอทางคำภาษาไทยอย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยได้แบ่ง วิเคราะห์ลิลิตพระลอเป็นตอน ๆ คือ บทที่ 1 พิจารณาจากหลักฐานทางภาษา วัฒนธรรม และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เพื่อสันนิษฐานเกี่ยวกับผู้แต่ง สมัยที่แต่งและสถานที่ที่ ปรากฏในลิลิตพระลอ บทที่ 2 มุ่งศึกษาเรื่องเทคนิคการใช้คำในลิลิตพระลอ โดยพิจารณา การตัดคำ คำซ้ำ การแผลงคำเพื่อการประพันธ์ สัมผัสพิเศษ ซึ่งช่วยให้บทประพันธ์มีความ ไพเราะยิ่งขึ้น บทที่ 3 กล่าวถึงสำนวนโวหารและภาษาในลิลิตพระลอ โดยเฉพาะ - โวหารที่มีความไพเราะซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านได้ซาบซึ้งและเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจน กล่าวถึงบทอุปมาในลิลิตพระลอ ซึ่งชักนำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดี ใน ตอนท้ายของบทเป็นการศึกษาเกี่ยวกับภาษาที่ปะปนอยู่ในวรรณคดีเรื่องนี้ บทที่ 4 เป็น การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นซึ่งพบในลิลิตพระลอมีทั้งภาษาถิ่นเหนือ ถิ่นใต้และถิ่นอีสาน และ ได้ทำการเปรียบเทียบภาษาถิ่นซึ่งมีใช้ตรงกันในงานอื่นอีกด้วย บทที่ 5 ศึกษาเกี่ยวกับ ภาพพจน์และจินตนาการซึ่งสามารถทำให้เห็นภาพและเข้าใจได้ลึกซึ้ง ผู้วิจัยได้ยกตัว อย่างและสรุปเกี่ยวกับภาพพจน์และจินตนาการ บทที่ 6 เป็นบทสรุปและเสนอแนะข้อคิด เห็นบางประการ ซึ่งสมควรจะได้มีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องไสยศาสตร์ และประเพณี การแกะมวยผมออกใช้คันท่า

Thesis Title An Analytical Study of the Language used in
 Li Lit Phra Low

Name Miss Suphaphan Jarutevin

 Department of Thai Language

Academic Year 1976

ABSTRACT

The main purpose of this thesis was to study the language of Lilit Phra Low with following steps. Chapter 1 consider from the language background culture and historical events in order to surmise about the author, the time and the places mentioned in the book. Chapter 2 concentrate on the technique of using words, for instance, there were the omission, the repetition, the adaptation and the extra rhymes. Chapter 3 mention about the idioms, the motto, and the comparison which made the readers appreciate and understand the meaning better. Chapter 4 compare some dialects such as northern dialect, southern dialect and north - eastern dialect. Chapter 5 study about the Figure of speech and the Imagination. Chapter 6 give the conclusion and some suggestions on the study of black magic and the tradition of letting down the bun of hair to clean off the feet.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
สันนิษฐานเกี่ยวกับผู้แต่งและสมัยที่แต่งลิลิตพระลอ	๕
วินิจฉัยเกี่ยวกับเมืองและสถานที่ในลิลิตพระลอ	๑๖
๒. แบบแผนของคำประพันธ์และการใช้คำในลิลิตพระลอ	๑๙
การศัพท์ยางค์	๒๘
คำซ้ำในลิลิตพระลอ	๒๙
การแผลงคำ	๓๖
การใช้สัมผัสพิเศษในลิลิตพระลอ	๕๔
การเล่นคำและกะตุ้	๕๖
๓. ส่วนนวนโวหารและภาษิตในลิลิตพระลอ	๖๔
ส่วนนวนโวหารที่ไพเราะ	๖๕
ส่วนนวนโวหารเชิงอุปมา	๗๖
ภาษิตในลิลิตพระลอ	๘๗
๔. ภาษาถิ่นต่าง ๆ ในลิลิตพระลอ	๘๘
คำบางคำที่มีใช้ในภาษาถิ่นต่าง ๆ ทั้ง ๓ ภาค คือ	
ในภาษาถิ่นภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
และภาคใต้	๘๘

	หน้า
คำขวงคำที่มีใช้ในภาษาถิ่น ๒ ภาค	
คำที่มีใช้ในภาษาถิ่นเหนือและอีสาน	๑๐๐
คำที่มีใช้ในภาษาถิ่นอีสานและถิ่นใต้	๑๐๕
คำที่มีใช้ในภาษาถิ่นเหนือและถิ่นใต้	๑๐๘
คำขวงคำที่มีใช้เฉพาะในแต่ละภาค	
คำที่มีใช้ในภาษาถิ่นเหนือ	๑๐๙
คำที่มีใช้ในภาษาถิ่นอีสาน	๑๑๓
คำที่มีใช้ในภาษาถิ่นใต้	๑๓๘
๕. ภาพพจน์และจินตนาการในลิลิตพระลอ	๑๔๔
๖. ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	๑๖๐
บรรณานุกรม	๑๖๓
ประวัติการศึกษา	๑๖๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลัทธิพระลอททางภาษา" นี้สำเร็จลง
ได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากคณาจารย์ คร.ศกค.ศร. แยมน์คคา
อาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์รองกาญจน์ วิเศษสุข ซึ่งเป็นที่
ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาบางประการ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณอาจารย์นก ไบบัว ที่ช่วย
เหลือในเรื่องการจัดทำอย่างคีย์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้
ด้วย

สุภาพรรณ จารุเทวินทร์

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย